

Till läsningen: Teckningarna i *F m 57: 5* äro renritningar av dem i *F m 57: 3* med smärre korrigeringar, men beträffande denna inskrift överensstämmer *F m 57: 5* på ett par punkter, där dess teckning har återgivit mera än vad som finns med i *F m 57: 3*, med den mycket försiktige Wallmans. I saknas i *F m 57: 3* men är med i *F m 57: 5* så när som på toppen; hos Wallman (*Topographica Smolandiae*) synes hela runan. Wallman har även antytt en *r*-bst till höger om *i*, sannolikt en naturlig fåra. Runan 19 läses *e* i *F m 57: 3* och av Wallman. Av bistavarna till 23 *r* har Wallman ritat endast den vänstra, Hilfeling har båda. Alla *s*-runorna äro, som Wallman påpekat, omvända.

152. Sinnerstad. Mörlunda sn. Nu vid kyrkan.

Pl. 98.

Litteratur: L 1288. J. H. Wallman: Uppteckning i J. G. Liljegrens Fullständig Bautil (ATA) 4; Th. Svensson: Skrivelse till Riksantikvarien den 23/10 1907 (ATA); M. Hofrén: Skrivelse till Riksantikvarien den 5/10 1927 (ATA); C. M. Fürst: Skrivelse till Riksantikvarien den 7/3 1930 (ATA); B. Helmfrid i Västervikstidningens julnummer 1935 s. 13, Runstensundersökningar i Kalmar län sommaren 1936 (ATA), Kalmar läns runinskrifter (ATA), s. 33, i Kalmar läns fornminnesförenings medd. 1937 s. 125.

Äldre avbildningar: Hofrén: två fotos 1927 (ATA); Fürst: två fotos 1930 (ATA); R. Odencrantz: två fotos 1934 (ATA); Helmfrid: två fotos 1936, fyra 1937 (ATA), foto i Kalmar läns runinskrifter pl. 7 fig. 2, teckning pl. 13 fig. 3, tre fotos i Kalmar läns fornminnesförenings medd. 1937 s. 127; G. Olson: foto 1944 (ATA).

De delar av runstenen, som finnas kvar, stå numera sammanfogade utanför Mörlunda kyrkas norra vägg, fasthållna vid denna med järnhakar.

Under L 1288 uppges med hänvisning till Wallman, att stenen har sin plats på »Sinnerstads mader». I Wallmans uppteckning finnas vissa partier (r. 7–12, 25–29), som ej längre kunna återfinnas, men å andra sidan saknas stycket med runorna 1–6, som i våra dagar kommit till rätta.

I en skrivelse till Riksantikvarien från kronolänsman Th. Svensson den 23/10 1907 påpekas fragmentens förekomst »ett par kilometer norr om Mörlunda kyrka, 1 à 200 m. vester om gamla landsvägen samt några hundra m. öster om Emån. Der fragmenten ligga, är ett stenrös, som emellertid numera genomskäres af ett dike; platsen är egenomligt nog lågt belägen, sank. Vid plöjning å kringliggande åker lærer i sommar hittats 3 stenyxor. Byfolket har haft väl reda på stenen, som, enl. uppgift, för kanske ett 80-tal år sedan skall hafva sönderslagits.» Han meddelar vidare, att en brukare i byn »för ca 15 år sedan» hade tagit hem en av stenbitarna och använt den till trappsten men varit tvungen bära den tillbaka, då han icke fick någon ro.

På professor C. M. Fürsts tillskyndan lät Riksantikvarieämbetet år 1927 genom landsantikvarie M. Hofrén företaga en undersökning på platsen. Hofrén fann därvid ett fragment med runorna 13–24 i lantbrukare J. Heds gård i Stora Sinnerstad, där det hade legat som brosten men senare blivit upptaget. Ett annat fragment med otydliga runor (1–6) låg i Alfred Svenssons hage invid ett odlingsröse. På Hofréns förslag uppställdes de båda fragmenten i kyrkans vapenhus 1927. Senare togos de emellertid ut ur kyrkan och placerades innanför porten till kyrkogården men flyttades 1930 tillbaka in i kyrkan och placerades i det sydöstra hörnet.

Det av Wallman och Liljegen angivna fyndstället »Sinnerstads mader» ligger ungefär 1,5 km NV om Mörlunda kyrka, ca 400 m Ö om Emån mellan denna och landsvägen Mörlunda–Målilla. Denna plats, där stenen ursprungligen blivit rest, är gammal kärrmark, som i senare tid, efter att ha använts som kohage, numera är odlad. I en närbelägen hage, den s.k. Sjöttingshagen på ett avstånd av ca 200 m från den plats, där stenen varit rest, finnas gravkullar.

30 – 61143054 Smålands runinskrifter

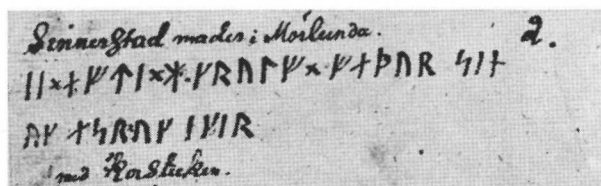

Fig. 97. Sm 152. Sinnerstad. Mörlunda sn. Efter uppteckning av Wallman.

Under de efterforskningar, som jag och senare Helmfrid företagit, har det stycke, som innehåller runorna 30–35 och det, på vilket ett kors är ristat, återfunnits. Dessa bitar forslades 1936 fram till kyrkan, där samtliga fyra fragment sommaren 1944 genom Riksantikvarieämbetets försorg hopfogades och restes mot kyrkans norra yttervägg.

Sådan stenen nu befinnes, är den 183 cm hög, 113 cm bred. Runorna äro 16 cm höga.

Inskrift (med kompletteringar efter Wallmans uppteckning inom []):

... **fi · karp** ... [**afti** × **hk**] **rulf** × **faþur** **sin** [**uk asr** ×] **uk · ikir**
 1 5 10 15 20 25 30 35

... *gerð(i)* ... *eptir Heriölf(?)*, *føður sinn*, *ok Qzur* (el. *Ásu?*) *ok Ingigerði*.

... gjorde ... efter Härjolv(?), sin fader, och Assur (el. Åsa) och Inger.

Till läsningen: Toppen av 6 **p** är borta. Helmfrid läser **k**. Att runan är **p**, ej **k**, är säkert, jfr å ena sidan 19 **p** och å andra sidan 3, 31 och 33 **k**. 3–6 **karp** återger verbet *gerði* 'gjorde', varav endast **i** fattas. — Av det namn, som följt efter **afti** och som enligt Wallman varit **hkrulf**, finnes nu 13–16 **rulf** kvar jämte basen av två stavar före **r**, resterna av de runor, som Wallman uppfattat som **hk**. Det kan ha stått **harulf**, ack. av fsv. *Hær(i)ulfr*, med de svenska runbeläggen **hariwolafa** DR 357, **hariwulafa** ack. DR 359, **heriulfa** Sö 88, **hariulf** ack. U 1156, **herlfa** Vg 117 samt ett danskt **hairulfa** DR 15. — 27–29 **asr**, som hör till de nu förkomna partierna av stenen, kan stå för **asur**, det välkända *Qzurr* (se s. 118), eller vara en felläsning eller felristning för **asu**, ack. av *Ása*. — 32–35 **ikir** är sannolikt ack. av det vanliga fsv. kvinnonamnet *Ingigerðr* med mellanstavelsen överhoppad vid ristningen eller synkoperad såsom i den senare namnformen *Ingærðh* (jfr *ingærp* DR 76, en medeltida jylländsk gravsten); ang. *ð*-bortfallet se U 735.